

Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning

Innspill til prosjekter for fordeling av stipendiatstillinger med oppstart i 2023

Institutt for barnevern og sosialt arbeid (IBS) har innspill til prosjekter som kan kvalifisere for tildeling av nøkkelfordelte stipendiatstillinger med oppstart i 2023. Forskergruppene ved IBS hadde totalt innspill til 7 stipendiatstillinger. IBS har prioritert blant disse, og oversender innspill til fire.

Disse er i prioritert rekkefølge:

- Velferdsteknologi
- Forebyggende barnevernsarbeid med lavinntektsfamilier
- Kulturell resiliens; Nordlige forståelser av helse, sykdom, og behandling
- Hva er barnets beste?

Vurderingen av hvert enkelt prosjekt samt prosjektbeskrivelsene, er vedlagt.

Kommentarer vedr fakultetets vurderingskriterier

Rekrutteringsgrunnlag for de siste stipendiatstillingene som IBS har tilsatt i har vært greit, og det er tilsatt kvalifiserte søkere i alle stillinger som har vært lyst ut. IBS vil fra våren 2022 uteksaminere større kull ved både master i barnevern og master i sosialt arbeid, noe vi håper vil gi et større og bredere rekrutteringsgrunnlag for våre stipendiatstillinger. Fram til nå har våre to masterutdanninger hatt opptak annet hvert år, men fra høsten -22 vil de gå parallelt. I tillegg er det fra inneværende år innført et krav om at ansatte i kommunalt barnevern og ved barnevernsinstitusjoner må ha master for å kunne utføre visse arbeidsoppgaver. Det vil på sikt også kunne bety økt mulighet for rekruttering til stipendiatstillinger siden det blir flere med masterutdanning innen våre fagområder.

Når det gjelder forskningsevalueringer er det ikke foretatt noen ved IBS. Det kan nevnes at IBS sammen med NTNU nå i februar fikk tildelt midler fra Norges forskningsråd til forskerskole i sosialt arbeid. Det er den første og eneste i sitt slag i Norge. Tildelingen gjelder for 8 år, hvorav IBS vil ha prosjektansvaret de fire første årene og NTNU de neste fire. For IBS utgjør dette en milepæl, og en viktig satsing for å styrke forskningen på barnevern og sosialt arbeid. Det vil derfor være strategisk viktig for IBS å ha et omfang av stipendiatstillinger som kan inkluderes i forskerskolen.

I 2021 hadde IBS fire ansatte (3 stipendiater, 1 fagansatt) som avla doktorgrad; 2 ved UiT, 1 ved OsloMet og 1 i Umeå. I 2022 ligger det an til 2 disputaser, en ved NTNU og en ved UiT. På bakgrunn av IBS sin historie – fra høyskoler (HiH/HiFm) til først Finnmarksfakultetet, og så senere HSL ved UiT - er våre stipendiater med opptaksår 2013-2015 enten tatt opp ved et doktorgradsprogram ved annet institutt ved HSL eller ved annen institusjon. Det innebærer at de ikke teller med i statistikken for IBS.

De fire stipendiatene som disputerte i 2021 er alle nå ansatt i faste fagstillinger ved instituttet. Det betyr at IBS nyter godt av den fagkompetansen det har vært investert i. De er involvert i ulike arbeids- og forskningsoppgaver, som f.eks biveileder for ph.d-student (stipendiat ved IBS), undervisning på masterutdanningene, prosjektleder for DIKU-prosjekt om fleksibilisering av masterutdanningene, bokprosjekt i regi av Universitetsforlaget m.m. Noen er også tenkt som biveiledere for nye stipendiatstillinger.

Vennlig hilsen

Veronica Haug
Instituttleder

—

veronica.haug@uit.no

Instituttets/senterets vurdering- IBS

Prosjekttittel:	Velferdsteknologi
Strategisk forankring	<p>Ph.d.-stillingen vil være godt strategisk forankret relatert til flere områder ved UiT, Norges arktiske universitet;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stillingen er strategisk viktig for egen rekruttering av ph.d.kandidater til den nasjonale forskerskolen for ph.d.-studenter barnevern og sosialt arbeid, NORWEL. • Ved innføring av obligatorisk femårig barnevernutdanning i Norge, vil behovet for førstekompetanse i velferdsteknologi øke på landsbasis. Det vil på sikt føre til større konkurranse etter kandidater - og der IBS kan få et fortrinn. • En slik stilling er også i tråd med både UiT's og HSL's strategi da den vil i) støtte og videreutvikle et innovativt sosialfaglig forskningsmiljø, ii) styrke internasjonalisering iii) øke fokus på ekstern finansiering og iv) bidra til innovasjon innen humaniora og samfunnsvitenskap.
Gjennomstrømmingsevne (navn fullførte dr.gradskand.)	Dette pkt er kommentert i følgebrev pga IBS korte historie ved HSL-fak.
Forankring i fagmiljø	<p>Stillingen er forankret i forskningsgruppen Sampro ved institutt ved barnevern og sosialt arbeid (IBS). Videre vil ph.d.stillingen forankres i fagmiljøet ved IBS, og da spesielt mot forskningsskolen NORWEL.</p> <p>Ph.d.-stillingen er forankret i et tverrfaglig forskningsmiljø på campus Alta, hvor forskningsgruppen Sampro har et samarbeid med Alta kommune og IVT-fakultetet, Institutt for bygg, energi og materialteknologi (IBEM) i Alta, samt alle de ansatte ved Helse-fak, sin utdanning av sykepleiere i Alta. Dette tverrfaglige samarbeidet er spesielt knyttet til bruk av Smarthus (SH) og Visualiseringssenteret i Arktis (ViA) som test-labber. Stillingen vil også forankres til Sampro's forskningssamarbeid nasjonalt og internasjonalt.</p> <p>Professor Synnøve T. Andersen og førsteamanuensis F.Taj har sendt inn søknad til NFR ved årets utlysning, og forventer svar medio juni 2022. Prosjektets tittel er; <i>Renewal methods as a force for user-driven innovation & change management by visualization and introducing welfare technology (VelBIE)</i>. Stipendiatstillingen vil knyttes til dette prosjektet ved en evt finansiering.</p>
Rekrutteringsgrunnlag	Rekrutteringsgrunnlaget anses som godt.
Kvalitet på søknaden (herunder evaluering av prosjekt/fagmiljø)	<p>Søknad med god kvalitet. Grundig beskrivelse av tematikk, strategisk og faglig forankring. Forskningsgruppen SAMPRO har sendt en søknad til NFR, og dersom denne søknaden går inn vil dette stipendiatet kunne inngå i dette prosjektet. Skulle NFR-søknaden ikke innvilges, så vil dette stipendiatet likevel bidra til å styrke dette forskningsområdet ved instituttet, likeså forskerskolen NORWEL. Forskningsgruppen har en stipendiat pr i dag, hvor avhandlingen er levert for bedømmelse.</p>

	Veiledning av stipendiaten kan fungere som en kvalifisering til toppstilling for foreslått biveileder.
Forslag til veileder(e)	Hovedveileder: Professor Synnøve Thomassen Andersen Biveileder: Førsteamanuensis Farhat Taj
Instituttets rangering av søknaden	1.prioritet

UiT Norges arktiske universitet

Instituttleder Veronica Haug
Institutt for barnevern og sosialt arbeid

Søknad om tildeling av ph.d.stilling i barnevern og sosialt arbeid til forskningsgruppen Samproduskjon og samarbeid innen barnevern og sosialt arbeid (Sampro)

Forskningsgruppen Samproduskjon og samarbeid innen barnevern og sosialt arbeid (Sampro)¹ søker her om å få tildelt en ph.d.-stilling i barnevern og sosialt arbeid med fokus på velferdsteknologi. Temaet er aktuelt da Nasjonalt velferdsteknologiprogram er vedtatt videreført i perioden 2022-2024, der barn og unge er et stort satsingsområde for regjeringen og KS². Kompetanse er nødvendig i introduksjon av velferdsteknologi i barnevern og sosialt arbeid. Systematisk utdanning og kompetanseutvikling av sosialarbeidere som arbeider med introduksjon av teknologi for brukere etterlyses og fremheves som nødvendig fremmede faktor (Wigfield et.al.,2013)³. Videre er temaet svært aktuelt som et innovativt emne innen den nasjonale forskerskolen; Norwegian Research School of Social Work and Child Welfare (NORWEL). Hovedmålet for NORWEL er å etablere en forskerskole for ph.d.-studenter i sosialt arbeid og barnevern, basert på prinsippene om forskningsintegritet, interessentmedvirkning og sluttbrukerrelevans.

Strategisk forankning

Ph.d.-stillingen vil være godt strategisk forankret relatert til flere områder ved UiT, Norges arktiske universitet. Den vil først og fremst være forankret i forskningsgruppen Sampro, og ved institutt ved barnevern og sosialt arbeid (IBS), Alta - ved et utstrakt forskningssamarbeid mellom campus Harstad og Tromsø. Stillingen vil og være svært strategisk viktig for egen rekruttering av ph.d.kandidater til den nasjonale forskerskolen for ph.d.-studenter barnevern og sosialt arbeid, NORWEL. Samtlige emner som tilbys ved forskerskolen vil være faglig forankret i sosialfaglig utdanning og forskning. Ph.d.-stillingen vil også forankres i et godt tverrfaglig forskningsmiljø på campus Alta. Den strategiske forankringen i det tverrfaglige forskningsmiljø på campus Alta, er knyttet til det tette tverrfaglige samarbeidet forskningsgruppen Sampro har med Alta kommune og IVT-fakultetet, institutt for bygg, energi og materialteknologi (IBEM) i Alta, samt alle de ansatte ved Helse-fak, sin utdanning av sykepleiere i Alta. Dette tverrfaglige samarbeidet er spesielt knyttet til bruk av Smarthus (SH) og Visualiseringssenteret i Arktis (ViA) som test-labber. Stillingen vil også forankres til Sampro's forskningssamarbeid nasjonalt og internasjonalt. Det er svært få søkere med førstekompetanse til stillinger i det tverrfaglige emnet sosialt arbeid og velferdsteknologi ved

---

¹ [SAMPRO | UiT](#)

² [Meld. St. 25 \(2020–2021\) - regjeringen.no](#)

³ Wigfield, A., Wright, K., Burtney, E., & Buddery, D. (2013). Assisted Living Technology in social care: workforce development implications. Journal of Assistive Technologies, 7(4), 204-218. doi:10.1108/JAT-01-2013-0001

IBS og i landet for øvrig. Det er derfor viktig å gjøre stillinger i barnevern og sosialt arbeid med fokus på velferdsteknologi attraktive for søkere fra andre deler av landet og fra utlandet. På bakgrunn av dette vil det være en fordel å få fram egne kandidater. Etter innføring av obligatorisk femårig barnevernutdanning i Norge, vil behovet for førstekompetanse i velferdsteknologi øke på landsbasis, noe som på sikt vil føre til større konkurranse etter kandidater - og der IBS kan få et fortrinn. En slik stilling vil også være i tråd med både UiT's og HSL's strategi da den vil i) støtte og videreutvikle et innovativt sosialfaglig forskningsmiljø, ii) styrke internasjonalisering iii) øke fokus på ekstern finansiering og iv) bidra til innovasjon innen humaniora og samfunnsvitenskap.

Som forskningsgruppeleder for Sampro vil jeg videre beskrive fagmiljøet ph.d.-stillingen vil forankres i (Sampro), bruk av Smarthus og ViA-senteret (tverrfaglig samarbeid), og det omsøkte store tverrfaglige NFR-prosjektet som stillingen skal knyttes til.

Forankring i fagmiljø

Denne ph.d. stillingen vil være tilknyttet forskningsgruppen Sampro, og vil dermed innlemmes i et aktivt og produktivt forskningsmiljø. Det er per i dag én stipendiat (Zhu) tilknyttet Sampro. Kandidaten har levert avhandlingen på normert tid, og det er planlagt disputas vår 2022. Gruppa består av fem heltids ansatte fra IBS, fire fra andre fakultet og ét eksternt medlem. Medlemmene har ulike faglig bakgrunn, men alle har en sterk felles forskningsinteresse for velferdsteknologi, fleksibilisering og bruk av ulike typer teknologi knyttet til sosialt arbeid og helse/omsorgs tjenestene. Dette bidrar og til tverrfaglig forskning⁴. Vi har et utstakt samarbeid med det nordiske forsknings-nettverket⁵, men og med nasjonale og internasjonale miljø. Videre vil ph.d.stillingen forankres i fagmiljøet ved IBS, og da spesielt mot forskningsskolen NORWEL. Stillingen vil også innlemmes i ph.d. nettverket ved campus Alta, som jeg har bidratt til opprettelsen av. I tillegg vil stillingen også kunne bli et bidrag i nettverk til andre forskningsmiljø på UiT, campus Alta, da vi har utviklet et 5 sp. emne i velferdsteknologi som vurderes å tilby som emne/valgfag ved ingeniørutdanningen og ved lærerutdanningen i Alta.

Forankring i Smarthus og ViA-senteret

Ph.d.stillingen vil forankres til Smarthus og ViA-senteret ved campus Alta. Smarthus er en visningsarena innredet som en bolig, med ulike typer velferdsteknologi og hjelpemidler som kan implementeres i egne hjem eller i ulike deler i helse og omsorg. Smarthus viser aktuelle brukergrupper ulike velferdsteknologiske løsninger for trygghet, sikkerhet og egen mestring. Alta kommune har én ansatte som drifter dette senteret. ViA er som det første visualiseringssenter i Norge nyskapende og unikt både i nasjonal og internasjonal sammenheng. IVT har én ansatt som drifter dette senteret. Smarthus og ViA-senteret er med sin plassering nær hverandre på campus Alta helt unik. Kombinasjonen av disse to sentrene gir en fantastisk mulighet for å lage øvings/praksis-scenarier styrt fra VIA og utført i Smarthus. Stillingen vil forankres i forskningsgruppen Sampro som har sterkt fokus på sosialfaglig praksis der teknologi introduseres både fysisk i form av løsninger og visuelt (3D), og der dette kan betegnes som en sosialteknisk praksis. Sosialteknisk praksis vil som faglig

---

⁴ O.P.Askheim, I.M Lid, S.Østensjø (2019), Samproduksjon i forskning, hva er det, og hva innebærer det? DOI: 10.18261/9788215031675-2019-02

⁵ The Nordic Health and Welfare Technology (HWT) network

praksis hente elementer fra sosialpedagogikk, som en underkategori for sosialfaglig arbeid⁶. Stillingen vil derfor forankres i utøving av sosialfaglig arbeid som legger til rette for brukermedvirkning i praksis, ved at teknologien kan bidra til å løse utfordringer for brukerne om de ikke hadde hatt teknologien for hånden⁷. Arbeidspraksiser og uttesting vil skje ved bruk av Smarthus og ViA-senteret og i samarbeid med de ansatte der.

Forankring i prosjektet VelBIE

Jeg har sammen med et medlem i Sampro; førsteamanuensis F.Taj sendt inn søknad til NFR ved årets utlysning, og forventer svar medio juni 2022. Vi har med samarbeidspartnere i prosjektet, og prosjektledelsen er underlagt Sampro og IBS. Det er budsjettet med én ph.d. stilling til IBS, men det er likevel behov for ytterligere to ph.d.stillinger knyttet til sosialt arbeid og velferdsteknologi som forskningsområde - for dette prosjektet. Prosjekt tittelen; *Renewal methods as a force for user-driven innovation & change management by visualization and introducing welfare technology* (VelBIE), har følgende overordna mål med prosjektet. Her er kort beskrivelse hentet fra søknaden:

“.....to produce new research on renewal and cooperation methods and the transfer of competency between actors using welfare technology, visualisation, user-driven innovation and change management.”

Ph.d. stillingen vi søker på her vil forankres til prosjektet VelBIE og arbeidspakke 1 som ledes av meg. Følgende to forskningsspørsmål er sentrale:

How can we introduce welfare technology to different actors by innovative user-centered -and change processes?

How do we ensure participation of the actors (managers, service providers, service recipients, students, technical manager) during competence exchange?

Deler av feltarbeidet og datainnsamlingen for stillingen vil knyttes til Smarthus og ViA-senteret for å studere hvordan velferdsteknologi og visualisering fungerer og kan anvendes i praksis. Øvrig feltarbeid vil skje ved ulike arbeidsområder innen sosialfag i kommuner. Resultatene av hvordan vi i årene fremover ønsker at samfunnet skal forvaltes for å møte vårt økende behov for deling av kunnskap og kompetanse om bruk av velferdsteknologi og visualisering innen sosialt arbeid, helse- og omsorg vil publiseres i kanaler og internasjonale tidsskrifter innenfor dette fagområdet. Stipendiaten vil kunne samarbeide med andre stipendiater gjennom det felles ph.d.nettverket ved campus, med andre aktuelle stipendiater ved forskerskolen NORWEL, på andre campuser og med andre aktører i våre forskningsnettverk. Jeg sitter i den nasjonale styringsgruppen for NORWEL, og er også ansvarlig for et kurs ved skolen der velferdsteknologi inngår. Jeg vil være veileder for stipendiaten, og førsteamanuensis Farhat Taj vil være biveileder. Jeg har gjennomført obligatorisk forskningsveilederkurs i regi av Result. Taj holder på med forskningsveilederkurs som avsluttes mai 2022. Videre har IBS og Sampro

---

⁶ Madsen, B. (2005) Sosialpedagogik. Sosialpedagogisk Bibliotek Hans Retizel

⁷ Kellems, R. O., & Morningstar, M. E. (2012). Using video modeling delivered through iPods to teach vocational tasks to young adults with autism spectrum disorders. *Career Development and Transition for Exceptional Individuals*, 35(3), 155–167. doi:10.1177/0885728812443082.

⁸ Chen, J. L., Sung, C., & Pi, S. (2015). Vocational Rehabilitation Service Patterns and Outcomes for Individuals with Autism of Different Ages.(Original Paper)(Report). *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 45(9), 3015. doi:10.1007/s10803-015-2465-y

flere førsteamanuensiser med forskningsveileder-kompetanse som kan være aktuelle hoved eller biveiledere for andre stipendiater i prosjektet.

Rekrutteringsgrunnlag

Det vil være et godt rekrutteringsgrunnlag for stillingen. Det er i dag et stort fokus på behov for høyere kompetanse på feltet sosialt arbeid og velferdsteknologi i samfunnet. Dette er et tverrfaglig emne, som vil kunne rekruttere stort da også studenter med master innen ulike sosialfag (barnevern, sosionom), helse (vernepleier, helse, sykepleie, omsorg), pedagogikk (pedagoger, lærere) vil kunne søke. Det vil også være interesse i kommuner for rekruttering av ansatte til stillingen. IBS vil tilby stipendiaten forskeropplæring gjennom den nasjonale forskerskolen NORWEL.

Oppsummering

En ph.d.stilling i sosialt arbeid med fokus på velferdsteknologi vil være viktig som en faktor for å bygge opp kompetanse om forskning innen dette feltet og denne profesjonen ved IBS. Dette blant annet fordi flere ansatte ved instituttet går av med pensjon innen 4-8 år, det er behov for forskningskompetanse både generelt, men også spesielt i forhold til velferdsteknologi, og det er behov for å rekruttere til den nasjonale forskerskolen NORWEL. Kandidaten som ansettes vil bli del av den aktive forskningsgruppen Sampro, samtidig som kandidaten vil knyttes til prosjektet VelBIE. Dette innebærer forankring med både nasjonalt og internasjonalt nettverk. Videre innebærer det bruk av de unike sentrene Smarthus og Via-senteret. Ved å kunne benytte teknologi i utdanningen vil ph.d-stipendiaten oppøve evnen til å mestre velferdsteknologi og dermed bli mer attraktiv for et stort fremtidig arbeidsmarked og for ny forskning.

Alta 9.feb.2022

Med vennlig hilsen/Best regards/ Dearvvuođaiguin

Synnøve Thomassen Andersen
Synnøve Thomassen Andersen
Professor/PhD

Research group: [Sampro](#)

Personal [webpage](#)

Dept. of Child welfare and Social work (IBS)
Faculty of Humanities, Social Sciences and Education
UiT Norges arktiske universitet, UiT The Arctic University of Norway
Norgga árkttalaš universitehta
[Follumsvei 39, 9510 Alta](#), Norway

Phone +47 77 64 60 15 dir.+47 78 45 03 88

Instituttets/senterets vurdering- IBS

Prosjekttittel:	Forebyggende barnevernsarbeid med lavinntektsfamilier
Strategisk forankring	<p>Prosjektet er forankret i gjeldende strategiplan til UiT <i>Drivkraft i nord</i>, strategiske satsingsområder Helse, velferd og livskvalitet, og Samfunnsutvikling og demokratisering.</p> <p>Stillingen er solid forankret i HSL-fakultetets Strategi 2018-2022 gjennom sitt bidrag til å realisere strategimålene om å videreutvikle det arktiske perspektivet i barnevern og sosialfaglig arbeid gjennom tettere samarbeid mellom utdanning, forskning og forskningsfeltet. Et videre strategimål som vi adresserer er ambisjonen om å utvikle forskningsprosjekter i samarbeid med offentlig sektor til å videreutvikle samarbeidet med avtakerfeltet.</p> <p>På IBS er stillingen et bidrag til å realisere ambisjonen om å videreutvikle velferdssamfunnet og om utvikling av et universitetsbarnevern, som framhevet i instituttets Strategi 2018-2022.</p> <p>Prosjektet svarer også på regjeringens ambisjon om å fornye offentlig sektors virkemåter, tiltak og tjenester, slik den er nedfelt i Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2019 – 2028 (Meld. St. 4 (2018-2019)).</p> <p>Prosjektet er dermed et vesentlig bidrag til å svare på kunnskapsbehov slik de er framsatt både lokalt og nasjonalt.</p>
Gjennomstrømmingsevne (navn fullførte dr.gradskand.)	Dette pkt er kommentert i følgebrev pga IBS korte historie ved HSL-fak.
Forankring i fagmiljø	<p>Stillingen blir knyttet til forskningsgruppen Profesjoner og velferdssamfunn (ProVel) ved IBS. ProVel er en sentral bidragsyter for UiTs og IBSs ambisjon om utvikling av et universitetsbarnevern. Forskningsgruppen har pr i dag tilknyttet to stipendiater med arbeidssted campus Tromsø.</p> <p>Høsten 2022 åpnes Norges forskerskole for sosialt arbeid og barnevern (NORWEL). Kandidaten som blir ansatt i den omsøkte stipendiatstillingen kommer til å bli deltaker i denne forskerskolen. Gjennom sin deltakelse både i forskningsgruppen ProVel og i forskerskolen NORWEL blir kandidaten gjennom hele sitt utdanningsløp godt integrert i aktive forskerfelleskap på instituttet og det sosialfaglige forskningsmiljøet nasjonalt.</p>
Rekrutteringsgrunnlag	<p>IBS har egne MA-program i barnevern og i sosialt arbeid med flere uteksaminerte kull. Stillingen vil være særlig attraktiv for søkere med mastergrad i sosialt arbeid og barnevern fra IBS sine egne masterprogram, for søkere med mastergrad i barnevern eller sosialt arbeid fra andre læresteder og for søkere med relevant mastergrad med stilling i de kommunale barneverntjenestene.</p> <p>Rekrutteringsgrunnlaget for stillingen vurderes derfor som godt.</p>

Kvalitet på søknaden (herunder evaluering av prosjekt/fagmiljø)	<p>Velskrevet søknad, med et aktuelt tema. Søknaden har god kvalitet. Grundig beskrivelse av tematikk, strategisk og faglig forankring</p> <p>Søknaden kobles godt til både nasjonale satsinger, UiTs strategi og IBS strategi, og er relevant både for barnevern og sosialt arbeid. Den relateres også til forskerskolen NORWEL.</p> <p>Veiledning av stipendiaten vil fungere som en kvalifisering til toppstilling for foreslått hovedveileder.</p>
Forslag til veileder(e)	<p>Hovedveileder: Førsteamanuensis Oddbjørn Stenberg</p> <p>Biveileder: Professor Walter Schönfelder</p>
Instituttets rangering av søknaden	2.prioritet

Forebyggende barnevernsarbeid med lavinntektsfamilier

Flere omfattende reformer i den norske velferdsstaten hadde som formål å forbedre samarbeid mellom sosiale- og helsetjenester. Blant disse er Opptrappingsplan for psykisk helse (Sosial- og helsedepartementet, 1997), Samhandlingsreformen (St.meld. nr. 47 (2008-2009)) og Opptrappingsplan for barn og unges psykiske helse (Prop.121 S (2018- 2019)). Også den nylig vedtatte nye Barnevernsloven (2021) tar høyde for at det vedvarende problemet at etatene i altfor stor grad prioriterer ut fra avgrensede ansvarsområder. Kommunenes landsforbund (2013) har utformet konkrete handlingsforslag til bedre samarbeid på tvers av velferdstjenestene, med særlig vekt på forebyggende tiltak. Det samme gjelder konklusjonene fra en tverrdepartemental arbeidsgruppe (Arbeids- og sosialdepartementet, 2020). Likevel er det langt mellom gode eksempler for hvordan frontlinjetjenestene i velferdsforvaltning realiserer ambisjonen om effektive forebyggende tiltak i det daglige arbeidet.

Manglende fokus på forebyggende tiltak har alvorlige følger bl.a. for å bekjempe fattigdom og andre sosiale problemer (Haugland, 2020, Clifford, et al., 2015, Madsen, 2016). Det er godt dokumentert at en oppvekst i fattigdom øker sannsynligheten for å være avhengig av velferdstjenester og -ytelser i voksen alder, slik at fattigdom reproduseres over generasjoner (Rugkåsa & Bergheim, 2020, Kane, Neverdal & Stenberg, 2018, Nadim, 2015, Underlid, 2008). Selv om fattigdom rammer færre mennesker i Norge, sammenliknet med andre land, er fattigdom og relaterte problemer på ingen måte mindre alvorlig! Tall fra Statistisk sentralbyrå for 2020 viser at lavinntektsfamilier utgjør en stor gruppe i samfunnet (Statistisk sentralbyrå [SSB], 2021). Blant annet bor 19 prosent av personer over 16 år i det norske samfunnet i en husholdning som ikke har mulighet til å klare en uforutsett utgift og 21 prosent bor i en husholdning med høy boutgiftbelastning.

Blant velferdstjenestene har de kommunale barneverntjenestene et særskilt ansvar, siden familier med lav sosioøkonomisk status er sterk overrepresenterte i barnevernet (Kojan & Fauske, 2011; Kojan & Storhaug, 2021). Problemene til disse familiene kan knyttes til ulike forhold, blant annet til utdanning, deltakelse på arbeidsmarkedet, levekår, helseforskjeller og tilhørighet til etniske minoriteter.

Det er dokumentert at barnevernstiltak i form av økonomisk støtte til barnas fritidsaktiviteter, plass på skolefritidsordning (SFO), støttetiltak, avlastning og andre spesifikke ressursorienterte tiltak blir oppfattet som positive for disse familiene (Ulset et al., 2021).

Et nylig avsluttet forskningsprosjekt har undersøkt tiltak som barnevernet tilbyr familier med lav sosioøkonomisk status (Kojan & Storhaug, 2021). Blant annet kommer det fram i undersøkelsen at økonomi gir ulikt fokus og ulik prioritering i barneverntjenestene, og at dette også gir føringer for hva det settes søkelys på i undersøkelsen og hvilke tiltak som iverksettes. En av konklusjonene er at tiltak bare i svært liten grad er rettet mot sosioøkonomiske forhold. Undersøkelsen viser videre at det psykologiske kunnskapssynet er rådende i barneverntjenestens arbeid, og at dette synet overskygger andre forståelser knyttet til hvordan sosiale og økonomiske forhold påvirker barn og foreldres hverdagsliv. Når barneverntjenesten i så stor grad setter inn veiledningstiltak i lavinntektsfamiliene, kan ikke sosioøkonomiske forhold ses som en isolert del av familiens situasjon, som noen andre har ansvar for å håndtere. Sosioøkonomisk situasjon er noe som i stor grad påvirker foreldrene og måten de er foreldre på, dynamikken i familien, og dermed barnas utvikling og videre livsløp. Dette er viktige grunner til at det må utvikles mer kunnskap om barnevernets helhetlige vurderinger, samarbeid med andre instanser og forebygging av fattigdom i lavinntektsfamilier.

Kunnskapsbehov og prosjektets relevans for praksisfeltet

Til tross for et økt fokus på barneverntjenestenes arbeid er lite kunnskap tilgjengelig om hjelpetiltak som barneverntjenester iverksetter fungerer etter hensikt, om vurderinger som er grunnlag for disse tiltakene iverksettes og om sosioøkonomiske faktorer spiller inn på beslutningsprosessen.

Målene med dette prosjektet er tredelt:

1. å undersøke hvilke konsekvenser nyere lovendringer på barnevernsfeltet har for samarbeid med andre instanser.
2. å identifisere *best practices* for barnevernsarbeid, med vekt på forebygging av fattigdom og for å motvirke reproduksjon fattigdom.
3. å undersøke om hjelpetiltakene fungerer etter hensikten og om kontekstuelle faktorer er en del av barnevernets vurderinger.

Kandidater oppfordres til å utvikle presise forskningsspørsmål som egner seg til å framskaffe ny kunnskap om disse målene. Kunnskap om barnevernets vurderinger og ansvar som utvikles gjennom dette prosjektet har stor relevans for praksisfeltet.

Teoretiske og metodiske perspektiver

Prosjektet må ta utgangspunkt i sosialfaglige perspektiver på sosioøkonomiske statusforskjeller og barnefattigdom. Kandidater er oppfordret til å foreslå et egnet teoretisk utgangspunkt og metodisk forskningsdesign som de vil anvende for å svare på sine forskningsspørsmål.

Prosjektets forankring i universitetets, fakultetets og instituttets strategiplaner

Prosjektet er forankret i gjeldende strategiplan til UiT Norges arktiske universitet (NAU) Drivkraft i nord, strategiske satsingsområder Helse, velferd og livskvalitet, og Samfunnsutvikling og demokratisering. Stillingen er solid forankret i HSL-fakultetets Strategi 2018-2022 gjennom sitt bidrag til å realisere strategimålene om å videreutvikle det arktiske perspektivet i barnevern og sosialfaglig arbeid gjennom tettere samarbeid mellom utdanning, forskning og forskningsfeltet. Et videre strategimål som vi adresserer er ambisjonen om å utvikle forskningsprosjekter i samarbeid med offentlig sektor til å videreutvikle samarbeidet med avtakerfeltet. På Institutt for barnevern og sosialt arbeid er stillingen et bidrag til å realisere ambisjonen om å videreutvikle velferdssamfunnet og om utvikling av et universitets-barnevern, som framhevet i instituttets Strategi 2018-2022.

Utover strategiplanene på UiT NAU samt fakultet og institutt svarer prosjektet også på regjeringens ambisjon om å fornye offentlig sektors virkemåter, tiltak og tjenester, slik den er nedfelt i Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2019 – 2028 (Meld. St. 4 (2018-2019)). Prosjektet er dermed et vesentlig bidrag til å svare på kunnskapsbehov slik de er framsatt både lokalt og nasjonalt.

Organisatorisk og faglig forankring i fagmiljø

Stillingen blir knyttet til **forskningsgruppen Profesjoner og velferdssamfunn (ProVel)** ved IBS. ProVel har to tematiske satsingsområder. Det første av disse områdene tematiserer forskning om tjenesteyting på tvers av sosiale og helsetjenester. Det andre satsingsområdet er behovet for sosialfaglig ekspertise i ulike velferdstjenester, bl.a. NAV, barneverns- og omsorgstjenestene. Derfor er ProVel en sentral bidragsyter for UiT NAUs ambisjon om utvikling av et universitets-barnevern. Flere medlemmer i ProVel kan vise til en stor vitenskapelig produksjon på barnevernfeltet. Forskningsgruppen har per dags dato tilknyttet to stipendiater med arbeidssted på campus Tromsø. Tema for det ene prosjektet er bruk av individuelle planer som instrument for koordinering av tjenester mellom NAV, barnevern og andre velferdstjenester. Tema for det andre prosjektet er forhold ved barnevernets utforming og gjennomføring av samværsordninger etter omsorgsovertakelse som har blitt kritisert i nylige

avgjørelser fra den europeiske Menneskerettighetsdomstol. Prosjektet tar også sikte på å undersøke hvordan samværsordninger etter omsorgsovertakelse utformes og gjennomføres slik at de fremmer barnets menneskerettslige krav på familieliv. I tillegg til ph.d.-stipendiater har forskningsgruppen i flere år tilknyttet seg MA-studenter i sosialt arbeid som skriver sine avsluttende oppgaver i pågående ekstern finansierte prosjekter, med veiledning fra forskere i ProVel.

Høsten 2022 åpnes **Norges forskerskole for sosialt arbeid og barnevern (NORWEL)**. Kandidaten som blir ansatt i den omsøkte stipendiatstillingen kommer til å bli deltaker i denne forskerskolen. Gjennom sin deltakelse både i forskningsgruppen ProVel og i forskerskolen NORWEL blir kandidaten gjennom hele sitt utdanningsløp godt integrert i aktive forskerfelleskap på instituttet og det sosialfaglige forskningsmiljøet nasjonalt.

Den omsøkte stillingen komplementerer forskningsporteføljen til ProVel, IBS og HSL-fakultetet på et av de sentrale strategiske områdene gjennom universitetsbarnevernssatsingen.

Veiledning

Forskningsgruppen har fremragende veilederkompetanse om problemstillinger innen barnevern og sosialt arbeid, sosialpolitikk og omsorgsforskning. Førstemanuensis Oddbjørn Stenberg har spisskompetanse på sosioøkonomisk status, forebygging og medvirkning i sosialt arbeid, samt barns omsorgsbetingelser. Han er i sluttfasen av kurs i ph.d.-veiledning i regi av RESULT og vil oppnå formell veiledningskompetanse våren 2022. Han kommer til å bli hovedveileder for kandidaten. Leder for ProVel, professor Walter Schönfelder, har spisskompetanse på barneverntjenestenes mediarepresentasjon og på kunnskapsgrunnlaget for utdanning i barnevernpedagogikk. Han har formell ph.d.-veilederkompetanse gjennom kurs i forskningsveiledning v/ RESULT og kommer til å bli biveileder for kandidaten.

Siden begge veiledere har arbeidssted på campus Tromsø, vil også stipendiaten i utgangspunktet ha arbeidssted her. Det er dog mulig for kandidaten å søke om arbeidssted på et av de andre campus der IBS er representert.

Rekrutteringsgrunnlag

IBS har egne MA-program i barnevern og i sosialt arbeid med flere uteksaminerte kull. Stillingen vil være særlig attraktiv for søkere med mastergrad i sosialt arbeid og barnevern fra IBS sine egne masterprogram, for søkere med mastergrad i barnevern eller sosialt arbeid fra andre læresteder og for søkere med relevant mastergrad med stilling i de kommunale barneverntjenestene. Rekrutteringsgrunnlaget for stillingen vurderes derfor som godt.

Referanser

- Arbeids- og sosialdepartementet, Barne- og familiedepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet & Kunnskapsdepartementet. (2020). Høringsnotat: Bedre velferdstjenester for barn og unge som har behov for et sammensatt tjenestetilbud. Samarbeid, samordning og barnekoordinator. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-bedre-velferdstjenester-for-barn-og-unge-som-har-behov-for-sammensatte-tjenester-samarbeid-samordning-og-barnekoordinator/id2715285/>
- Barnevernsloven. (2021). *Lov om barnevern* (LOV-2021-06-18-97). <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2021-06-18-97?q=barnevernsloven>
- Clifford, G., Fauske, H., Lichtwark, W. & Martinsen, E: (2015). *Minst hjelp til de som trenger det mest? Sluttrapport fra forsknings- og utviklingsprosjektet «Det nye barnevernet»*. Nordlandsforskning NF rapport nr. 6.
- Kane, A. A., Neverdal, Sissel og Stenberg, O. (2018). Barnets rett til forsvarlig levestandard – Utøvelse av skjønn i NAV og barneverntjeneste. *Fontene Forskning* 2018/1. Fellesorganisasjonen (FO)
- Kojan, B. H. & Storhaug, A. S. (red.) (2021). *Barnevern og sosioøkonomisk ulikhet – sammenhenger, forståelser og ansvar*. NTNU https://www.ntnu.no/documents/1272526675/1281525946/101471_NTNU_Barnevernsrapport_dig.pdf/89919b9f-da71-13e1-cdaa-48e6cd2a01de?t=1636551839182
- Kommunenes Sentralforbund & Diakonhjemmet høyskole. (2013). Veileder: Taushetsplikt og samhandling i kommunalt arbeid for barn - ungdom - familier. KS. <http://www.ks.no/globalassets/blokker-til-hvert-fagomrade/utdanning-og-oppvækst/barnevern/taushetsplikt---veileder-a4-ny-versjon-2013.pdf>
- Madsen, O. J. (2016). Psykologiens innflytelse i velferdsstaten. I Randi Kroken & Ole Jakob Madsen (red.). *Forvaltning av makt og moral i velferdsstaten. Fra sosialt arbeid til «arbeid med deg selv»*. Gyldendal Akademisk.
- Meld. St. 4 (2018-2019). *Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2019-2028*. Kunnskapsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-4-20182019/id2614131/>
- Nadim, M. (2015). *Kulturell reproduksjon eller endring? Småbarnsmødre med innvandringsbakgrunn og arbeid*. <https://doi.org/10.18261/ISSN1504-3053-2015-01-03>
- Prop.121 S (2018- 2019). *Opptappingsplan for barn og unges psykiske helse* (2019-2024). Helse- og omsorgsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.-121-s-20182019/id2652917/>
- Sosial- og helsedepartementet. (1997). *St prp nr 63 (1997-98) Om opptappingsplan for psykisk helse 1999 - 2006* (St prp nr 63). <http://www.regjeringen.no/nb/dep/hod/dok/regpubl/stprp/19971998/stprp-nr-63-1997-98-.html?id=201915>
- Statistisk sentralbyrå. (2021, 12. mai). Fattigdomsproblemer, levekårsundersøkelsen. [Fattigdomsproblemer, levekårsundersøkelsen \(ssb.no\)](https://www.ssb.no/fattigdomsproblemer)
- St.meld. nr. 47 (2008-2009). (2008). Samhandlingsreformen. Rett behandling – på rett sted – til rett tid. Helse- og omsorgsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/stmeld-nr-47-2008-2009-/id567201/>
- Ulset, G., Paulsen, V. & Øverland, M. B. (2021). *Foreldres vurdering av tiltak*. I Kojan, B. H. & Storhaug, A. S. (red.) *Barnevern og sosioøkonomisk ulikhet – sammenhenger, forståelser og ansvar*. NTNU. https://www.ntnu.no/documents/1272526675/1281525946/101471_NTNU_Barnevernsrapport_dig.pdf/89919b9f-da71-13e1-cdaa-48e6cd2a01de?t=1636551839182
- Underlid, K. (2008). *Fattigdommens lukt og smak – Funn frå ein studie om korleis fattigdom vert opplevd*. <https://www.idunn.no/doi/10.18261/ISSN1504-3010-2008-03-03>

Instituttets/senterets vurdering- IBS

Prosjekttittel:	Kulturell resiliens; Nordlige forståelser av helse, sykdom, og behandling
Strategisk forankring	<p>PhD prosjektet vil bidra til å styrke det samiske perspektivet i vår forskning og våre utdanninger. Dette samsvarer med HSL sine strategier og årshjul. Stipendiatet vil styrke og videreutvikle både forskningsgruppen og IBS og inngår i det strategisk arbeid med å etablere forskerskolen NORWEL. Prosjektet samsvarer med FN's bærekraftsmål om bærekraftige samfunn. Det relaterer seg også til UiT's strategi <i>Drivkraft i Nord</i>, særlig på området samfunnsutvikling og demokratisering, men også til helse, velferd og livskvalitet ift samisk språk, kultur og livskvalitet.</p> <p>Gjennom dette PhD prosjektet kan vi bidra til å bygge opp kunnskap om den nordlige befolkningens perspektiver på sammenhengen mellom helse, sykdom og helbredelse som både er viktige kulturhistorisk dokumentasjon, men som også kan bidra inn i sosialt arbeid og i helsefaglig forståelse, for å motvirke usynliggjøring av nordlige kunnskapstradisjoner.</p>
Gjennomstrømmingsevne (navn fullførte dr.gradskand.)	Dette pkt er kommentert i følgebrev pga IBS korte historie ved HSL-fak.
Forankring i fagmiljø	<p>Stipendiatet vil være del av forskningsgruppen Indigenous Voices (IVO) - Álgóálbmogii jinat - Urfolks stemmer som ble etablert i 2019. Forskergruppen består av forskere med samisk språk, kultur og sosial kompetanse. Indigenous Voices (IVO) mål er å bidra til at UiT ligger i forkant av samisk og komparativ urfolksforskning om sosiale konsekvenser av kolonialisering samt dekoloniale og helbredende prosesser for tilfriskning. I tillegg vil PhD stipendiaten bli tilknyttet andre relevante PhD studenter ved forskningsgruppen Narrating the Postcolonial North: Travel, Writing, Performance (NPN). Ledende medlemmer i teamet har tilhørighet i begge forskningsgruppene og regnes som ledende forskere internasjonalt. Professor Britt Kramvig er PhD koordinator og har utviklet flere relevante PhD kurs og PhD-nettverk for å knytte lokale stipendiater til et større internasjonalt nettverk av forskere og PhD-studenter.</p> <p>IBS har pr i dag en stipendiatstilling tilknyttet forskningsgruppen.</p>
Rekrutteringsgrunnlag	Rekrutteringsgrunnlaget for stillingen vurderes som godt da den kan rekruttere fra ulike fagfelt innen UiTs og HSLs fagportefølje.
Kvalitet på søknaden (herunder evaluering av prosjekt/fagmiljø)	<p>Søknaden har god kvalitet. Grundig beskrivelse av tematikk, strategisk og faglig forankring</p> <p>Søknaden kobles godt til både FNs bærekraftsmål, UiTs strategi og IBS strategi, og er relevant både for barnevern og sosialt arbeid. Den relateres også til forskerskolen NORWEL. Prosjektet underbygger en av satsingene ved IBS, hvor urfolk, mangfold og marginalisering utgjør viktige elementer.</p>

Forslag til veileder(e)	<p>Hovedveileder: Dosent Jan Erik Henriksen</p> <p>Biveileder: Professor Britt Kramvig, IRN</p> <p>Kommentar; Dosent Jan Erik Henriksen har spisskompetanse på prosjektets tematikk, forskningsveiledningskurs, forskningslederprogram og erfaring som hovedveileder for ph.d-student. Dersom fakultetet ikke vil gjøre unntak mht at dosent skal være hovedveileder, så kan professor Britt Kramvig gå inn som hovedveileder og Henriksen fungere som biveileder.</p>
Instituttets rangering av søknaden	3.prioritet

Stipendiatstilling forskningsgruppen Indigenous Voices 2022:

Kulturell resiliens; Nordlige forståelser av helse, sykdom, og behandling

Bruk av lokale helbredere har historisk vært omfattende i både norsk og samisk hjelpetradisjon, og det finnes beskrivelser av, og forskning på hvordan disse praksisene reflekterer lokale (og samiske) forståelser av sykdom, helbredelser og hva et godt og meningsfullt liv innebærer. Samtidig kan eksisterende forskning tyde på at etnisitet har vært viktig men ikke utslagsgivende når det gjelder bruk av helbredere, men der brukernes kulturelle forståelse av sykdom og behandling har vært utslagsgivende. Studier av f.eks. helsearbeidere i samiske områder viser at de har kunnskap om og respekt for tradisjonelle helbredelsespraksiser, og uttrykker et bedre behov for samspill mellom tradisjonell og biomedisinsk kunnskap (Larsen, Hamran, & Foss, 2014). Samtidig viser forskning (Nymo 2004, Kramvig 2015) hvordan samiske helse- og helbredelsesforståelser ikke nødvendigvis forsvinner, selv om språk og andre samiske uttrykksformer blir underkommunisert, men kan overleve som erfaringsramme og praksis.

Vi søker om et PhD prosjektet som kan bidra til å bygge opp kunnskap om den nordlige befolkningens perspektiver på sammenhengen mellom helse, sykdom og helbredelse. Gjennom analyse av helbrederen Knut Lundes brevarkiv fra 1893-1937, som totalt består av tilnærmet 30 000 brev, dokumenteres folks egen forståelse av sykdom og helbredelse. Dette gir et innblikk i nordnorsk sykdomsforståelse og alternativ medisin, som har betydning for forståelse av helse, sykdom og behandling også i dag. Prosjektet vil kunne teoretisk dra nytte av materiell semiotikk kombinerte med urfolkstudiefeltet, citizen science og Pierre Nora's begrep Places of memory. Kunnskap eksisterer ikke utenfor den materialitet den medieres gjennom. Dette gjør kunnskap til et sett av ulike praksiser lokalisert i steder og som foldes ut gjennom temporære sekvenser. Dette har metodiske konsekvenser, og åpner for at mikro-historie og etnografi kan kombineres for å kaste lys på kunnskapshistorien til lokal utøvelse av helbredelse. Samtidig bør arkivet/brevene leses gjennom et kritisk urfolksteoretisk perspektiv og måter resiliens utøves i brevene. I samrådet med forskningsnettverket vil prosjektet omfang begrenses og videreutvikles.

Resiliens er et sentralt begrep innenfor instituttets og forskningsgruppens Indigenous Voices fagområder. Innenfor NRF program for samiske forskning står begrepet også sentralt. Som kunnskap ser vi resiliens som en praksis – og som et inntak til kunnskapshistorie. Med kulturell resiliens tenker man på urfolks tradisjonskunnskap som har «overlevd» til tross for sterk og langvarig kolonialisering samt manglende anerkjennelse som vitenskapelig kunnskap. Prosjektet ivaretar også sentrale elementer i den globale definisjonen av sosialt arbeid. IFSW inkluderte i 2014 urfolkskunnskap som en viktig del av sosialt arbeid og påpeker viktigheten av å utvikle og anerkjenne slik kunnskap. Vi har etablert et tverrfaglig forskningsnettverk som ledes av Prof. Britt Kramvig IVO, Jan Erik Henriksen IVO, Nina Hermansen IVO, Agnete Egilsdatter Kristoffersen NAFKAM, Andreas Klein UB, Marianne Kaldager UB, Dag Erik Lunde som er etterkommer av Knut Lunde

, kunstner Katarina Pirak Sikku (Ui Helsinki) og forfatter Sigbjørn Skåden som på ulikt vis vil initiere forskning på Knut Lundes arkiv; og måten hans praksis inngår i nåtidige lokaliserte landskaps og minnefortellinger. Dette inngår i det allerede etablerte forskningsarbeidet til Kramvig og Pirak Sikku i prosjektet: «Taking Back the Museums- Opening the Space of Community Museums to Recover the Art of Indigenous People (2021-2025). I tillegg vil stipendiaten være første steg i oppbygging av en større forskningssøknad til NFR som skal utformes i 2023. Vi ønsker at et slikt forskningsprosjekt skal forankres i regionale museum, bibliotek og historielag, som har uttrykket stor interesse for dette prosjektet. Vi vil utvikle en forskningspraksis der dette arkivmaterialet vil inngå i og ekspandere ift pågående samhandling og dialog med lokale aktører, institusjoner og kunstnere som et viktig teoretisk, metodisk og etisk arbeidsform kunnskapshistorisk.

Med dette PhD prosjektet ønsker vi å styrke det samiske perspektivet i vår forskning og utdanninger, dette samsvarer med HSL sine strategier og årshjul. Prosjektet er forankret i UiT Strategi mot 2022: Drivkraft i nord, spesielt område *Helse, velferd og livskvalitet* delområder folkehelse, sykdomsbekjempelse og levekår i alle faser til livet og Samiske språk, kultur og livskvalitet. I tillegg vil de samiske kunstnernes deltagelse i prosjektet realisere satsingen på: Kunst og kultur i seg selv og som element i samfunns- og næringsutvikling PhD vil inngå i det strategisk arbeid med å etablere en « The Norwegian Research School of Social Work and Child Welfare som skal ledes av Institutt for barnevern og sosialt arbeid ved UiT. Prosjektet samsvarer med FN's bærekraftsmålene om bærekraftige samfunn.

Denne PhD vil inngå i forskningsgruppen Indigenous Voices (IVO) - Álgóálbmogii jinat - Urfolks stemmer som ble etablert i 2019. Forskergruppen består av forskere med samisk språk, kultur og sosial kompetanse. Indigenous Voices (IVO) mål er å bidra til at UiT ligger i forkant av samisk og komparativ urfolksforskning om sosiale konsekvenser av kolonialisering samt dekoloniale og helbredende prosesser for tilfriskning. I tillegg vil PhD stipendiaten bli tilknyttet andre relevante PhD studenter ved forskningsgruppen Narrating the Postcolonial North: Travel, Writing, Performance (NPN).

Veiledningsteam vil være:

Hovedveileder: Dosent Jan Erik Henriksen

Biveileder: Professor Britt Kramvig, IRN

Dosent Jan Erik Henriksen har erfaring som hovedveileder for ph.d-studenter og har gjennomført UiT forskningslederutdanning og UiO forskningslederprogram. Henriksen har spisskompetanse på prosjektets tematikk, og prosjektet vil bidra til kunnskapsutvikling som har stor betydning for UiT, IBS

og generelt for internasjonal urfolksforskning. Professor Britt Kramvig er PhD koordinator for IRD og har vært både hoved- og biveileder for en rekke PhD studenter/postdoc som etter avsluttet PhD grad har tiltrådt faste stillinger på akademiske institusjoner i Nord (Samisk høyskolen, Nord Universitetet og UiT Norges arktiske universitet og der flere nå leder større forskningsprosjektet (Huse, Kristoffersen, Dankertsen og Joks). Hun har arbeid med samiske helbredelsespraksiser, dekoloniseringssteori, landskap og minnearbeid og alle hennes PhD studenter har disputert. Dersom fakultetet ikke vil gjøre unntak mht at dosent skal være hovedveileder, så kan professor Britt Kramvig gå inn som hovedveileder og Henriksen fungere som biveileder. Professor Britt Kramvig er PhD koordinator og har utviklet flere relevante PhD kurs og PhD-nettverk for å knytte lokale stipendiater til et større internasjonalt nettverk av forskere og PhD-studenter.

Vi anser at stipendiatet kan ha et bredt rekrutteringsgrunnlag, for eksempel fra master i sosialt arbeid og barnevern, urfolksstudier, antropologi og historie.

Instituttets/senterets vurdering- IBS

Prosjekttittel:	Hva er barnets beste?
Strategisk forankring	Prosjektet vil ha et tverrfaglig fokus på mangfold og marginalisering generelt og urfolk i Arktis spesielt, samt ekskluderte grupper. Det samsvarer med både UiTs strategi og IBSs strategi. Prosjektet kan bidra til forskningsbaserte utdanninger der sosialfaglige prinsipper om sosial rettferdighet, menneskerettigheter, kollektivt ansvar og respekt for individet og mangfoldet er sentralt.
Gjennomstrømmingsevne (navn fullførte dr.gradskand.)	Dette pkt er kommentert i følgebrev pga IBS korte historie ved HSL-fak.
Forankring i fagmiljø	Stipendiaten tilknyttes forskningsgruppa Barnevern og profesjonalisert omsorg, hvor vedkommende vil få et ressurssterkt forskningsmiljø. Stipendiatet vil også være en del av instituttets satsing på Universitetsbarnevern og i forskerskolen NORWEL. Den aktuelle forskningsgruppen har pr i dag en stipendiatstilling tilknyttet seg.
Rekrutteringsgrunnlag	IBS har egne MA-program i barnevern og i sosialt arbeid med flere uteksaminerte kull. Stillingen vil være særlig attraktiv for søkere med mastergrad i sosialt arbeid og barnevern fra IBS sine egne masterprogram, for søkere med mastergrad i barnevern eller sosialt arbeid fra andre læresteder og for søkere med relevant mastergrad med stilling i kommunalt eller statlig barnevern. Rekrutteringsgrunnlaget for stillingen vurderes derfor som godt.
Kvalitet på søknaden (herunder evaluering av prosjekt/fagmiljø)	Søknaden er greit strategisk forankret. Tematikken for prosjektet er høyaktuelt, og kan relateres bl.a. til at Norge er dømt i Europeisk menneskerettsdomstol i flere barnevernssaker. Forskergruppen består av mange fagansatte med første- og toppkompetanse innen relatert problematikk, og vil kunne fungere som en god støtte for stipendiaten. Forskergruppen hadde i 2021 tre stipendiater som disputerte for doktorgraden, hvor alle nå er fast ansatt ved IBS.
Forslag til veileder(e)	Hovedveileder: Professor Ole Henrik Hansen Biveileder: Førstemanuensis Marie L. Nordvik
Instituttets rangering av søknaden	4.prioritet

Ph.d. prosjektidé

Tema og problemstilling

Begrepet “barnets beste” er ett av fire grunnprinsipper i FNs barnekonvensjon (Barnekonvensjonen, 2021) og forankret i Grunnloven §104 (Grunnloven, 1814) og Barneloven (Barnelova, 1981). Barnets beste er med andre ord et rettslig prinsipp som skal sikre at barns rettigheter og interesser vektlegges. Men på tross av en tilsynelatende solid forankring i lovverket, finnes der ikke en entydig definisjon av begrepet. I virkeligheten vil dimensjoner som politisk ståsted, kulturell kontekst, historisk bakgrunn, og personlig erfaring påvirke vurderinger og beslutninger (Kipperberg et al., 2019). “Barnets beste” er et utfordrende begrep.

Ifølge Barneombudet er “barnets beste” et så vagt begrep at det nesten vil være umulig å lage regler som skal tilpasses alle i alle livssituasjoner (Barneombudet, 2017). Men spørsmålet er om vi kan akseptere en slik tilnærming. Kanskje er det nødvendig å utfordre absoluttheten i forståelsen ved å se nærmere på de dimensjoner som påvirker oppfatningen av begrepsinnholdet.

En av utfordringene er at det er et skjønnsmessig begrep som er normativt og verdiladet. Det er normativt retningsgivende, en oppfatning av hvordan vi *bør* gjøre noe. Og det er verdiladet fordi styres av politiske og kulturelle verdier, våre erfaringer, våre fordommer og vår tro når vi skal vurdere hva som er barnet beste. I tillegg vil begrepsinnholdet forandre seg over tid og være avhengig av den konteksten det anvendes i.

I vårt utdanningssystem er barnets beste et grunnleggende prinsipp. Både i grunnskole men også i utdanningssektorer som lærerutdanning og barnevernspedagogutdanning, der man aktivt jobber for en god barndom.

I politisk sammenheng vil barnets beste være grunnlag for lovgivning som skal beskytte barn for å sikre en god oppvekst. Men begrepet kan også i forvaltnings-sammenheng anvendes som en begrunnelse og verifisering av administrative inngrep fra eksempelvis NAV, barnevern og skole. Slike overstyrende handlinger har fått internasjonal oppmerksomhet. I flere saker er Norge dømt i Den Europeiske Menneskerettighetsdomstolen for sin barnevernspraksis.

Saker som omhandler omplassering av barn, vekker også engasjement i folket. Ulike mediekkanaler anvendes for å gi uttrykk for meninger om hva barnets beste er. Det kan være offentlige nyhetskanaler eller skjulte nettverk som aktivt promotorer sine syn på barnets beste. Saker som disse kan sette vår virkelighetsforståelse på prøve. Hvem vet hva som er til “barnets beste”. Er det barnet selv? Er det foreldrene? Eller er det offentlige myndigheter som griper inn når de ikke finner oppvekstvilkårene akseptable? Dilemmaer som dette, tilknyttet barnets beste, utfordrer våre verdier, prinsipper og rettferdighetsforståelse.

På bakgrunn av dette problemstilling som følger: *Hva er barnet beste?*

Metode

For at få et tilnærmet generaliserbart bilde av barnets beste (Skivenes & Sørsdal, 2018), vil det være relevant å få innsikt fra voksne som har vært involvert i barnevernet som barn og har

erfaringer med offentlighetens utøvelse av prinsippet “Barnets Beste”. Mennesker som i sin barndom har vært utsatt for ulike deler av det offentlige velferdssystem (NAV og barnevern) (Eide, 2020; Hammarlund, 1998), og som på forskjellige måter har fått sin velferd truet som barn (Hansen et al., 2020). De vil dermed representere barnevernsbarnets voksne stemme. For å få kunnskap om hvilke risikofaktorer og beskyttelsesfaktorer de har vært utsatt for som barn (Meadows, 2010), og hvilke elementer av deres oppvekst som de selv som individer har opplevd som det beste for dem som barn, vil det være relevant med en kvalitativ undersøkelse som kan blottlegge deres personlige forestilling om barnets beste.

Derfor vil en etnografisk undersøkelse (Ann, 2017; Spradley, 2016) være relevant. Dvs. en undersøkelse som via eksplorerende samtaler må antas å gi et kvalifisert perspektiv på hva barnets beste er. Det vil være hensiktsmessig å se på disse erfaringene opp mot eksisterende samfunnsforskning (Bennin, 2020; Eide, 2020; Jerkø, 2018; Olsen, 2019).

Forankring i strategien til IBS

For at oppnå målet for Barnets beste, vil prosjektet ha et tverrfaglig fokus på mangfold og marginalisering generelt og urfolk i Arktis spesielt, samt ekskluderte grupper, som mennesker med nedsatt funksjonsevne, flyktninger, etniske og religiøse minoriteter, jenter og urfolk. Prosjektet kan bidra til forskningsbaserte utdanninger der sosialfaglige prinsipper om sosial rettferdighet, menneskerettigheter, kollektivt ansvar og respekt for individet og mangfoldet er sentrale.

Foreløpig ideer om veiledere/biveiledere

Professor ph.d. Ole Henrik Hansen, IBS & universitetslektor ph.d. Marie L. Nordvik, IBS.

Oppfølging og fagmiljø stipendiaten vil få i form av tilknytning til forskningsgruppa

Stipendiaten tilknyttes forskningsgruppa Barnevern og profesjonalisert omsorg, hvor vedkommende vil få et ressurssterkt forskningsmiljø.

Hvordan tildeling av stipendiatet eventuelt kan bidra til kvalifisering av ansatte på instituttet

En tildeling av stipendiatstilling til institutt for barnevern og sosialt arbeid vil ha positiv betydning for kvalifisering av også andre vitenskapelige ved instituttet. Ph.d. prosjektet gir mulighet for å etablere flere prosjekter innenfor tema og derigjennom styrke og videreutvikle forskerkompetansen innfor barnevernfeltet. Et større prosjekt forankret i forskningsgruppen Profesjonalisert barnevern vil skape felles forskningsaktiviteter og styrke kunnskapsutvikling ved instituttet som helhet.

Eventuelle samarbeidspartnere/prosjekt stipendiaten vil få anledning til å inngå i

Stipendiaten vil kunne inngå i Universitetets satsning på Universitets barnevern (UBV).

Referencer

- Ann, F. L. (2017). *Interviewing in social science research: A relational approach*. Routledge.
- Barnekonvensjonen. (2021). *FNs barnekonvensjon*. Retrieved from <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/fns-barnekonvensjon/id88078/>
- Barneleva. (1981). *Lov om barn og foreldre*. (LOV-2021-06-11-60). Retrieved from <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1981-04-08-7>
- Barneombudet. (2017). *Barns rettigheter i Norge - 2017 : Barneombudets supplerende rapport til FNs barnekomité*. Barneombudet.
- Bennin, C. (2020). Barnets beste som juridisk argument i begrunnelser og beslutninger i barnevernet. *Nordby & A. Halså (Red.), Verdier i barnevern*, 25-48.
- Eide, S. B. (2020). Barnets beste: Barnevernets formål i spenning mellom individuelle og relasjonelle hensyn. I O. Lysaker & TE Fredwall (Red.), *Verdier i konflikt: Etikk i et mangfoldig samfunn*, 121-139.
- Grunnloven. (1814). *Kongeriket Norges Grunnlov, gitt i riksforsamlingen på Eidsvoll den 17. mai 1814*. (LOV-1814-05-17). Retrieved from <https://grunnloven.lovdata.no/>
- Hammarlund, K. G. (1998). *Barnet och barnomsorgen : bilden av barnet i ett socialpolitiskt projekt*. Historiska institutionen i Göteborg.
- Hansen, O. H., Jensen, A. S., & Broström, S. (2020). Democratic, caring and disciplinary values in Danish preschools: Bringing values together. *Contemporary Issues in Early Childhood*, 21(4), 340-355. <https://doi.org/DOI: 10.1177/1463949120970236>
- Jerkø, M. (2018). Skal ikke «barnets beste» leses bokstavelig? –En kritikk av HR-2017-2015-A «Jakob-saken». *Lov og rett*, 57(2), 112-128.
- Kipperberg, E., Köhler-Olsen, J., & Pedersen, E. (2019). *Barnekonvensjonen i praksis : fra barnets behov til barnets rettigheter* (1. utgave. ed.). Fagbokforlaget.
- Meadows. (2010). *The Child as social person*. Psychology Press.
- Olsen, L. L. (2019). *Barnets beste: Et komplekst og vagt begrep En kritisk diskursanalyse av prinsippet om barnets beste i NOU 2012: 5 og NOU 2016: 16 VID vitenskapelige høyskole*. Diakonhjemmet Oslo].
- Skivenes, M., & Sørdsal, L. M. (2018). The child's best interest principle across child protection jurisdictions. In *Human rights in child protection* (pp. 59-88). Palgrave Macmillan, Cham.
- Spradley, J. P. (2016). *The ethnographic interview*. Waveland Press.